

Nr 293.

Godkänd av första kammaren den 28 maj 1940.

Godkänd av andra kammaren den 28 maj 1940.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckta motioner om utökning av arbetstiden för befattningshavare i statens tjänst.

(Statsutskottets utlåtande nr 168.)

Till Konungen.

I två lika lydande motioner, I: 110 och II: 168, har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om ändring i gällande instruktion, arbetsordningar m. m., så att arbetstiden för befattningshavare i statens tjänst ökades från 42 timmar till 48 timmar per vecka samt under s. k. sommartid från 33 timmar till 39 timmar för vecka.

Över motionerna har, efter därom i vederbörlig ordning gjord framställning, allmänna lönenämnden den 29 mars 1940 avgivit utlåtande, vilket i tryck bifogats statsutskottets utlåtande i ämnet.

Av allmänna lönenämndens utlåtande framgår, att en generell utökning av arbetstiden för statens tjänstemän till 48 timmar per vecka skulle er hålla en jämförelsevis begränsad räckvidd. Dels hava nämligen genom särskilda kungörelser för stora delar av statsförvaltningen meddelats föreskrifter om längre daglig arbetstid än 7 timmar, dels förekommer i övrigt en faktisk övertidstjänstgöring utan särskild ersättning i betydande omfattning. I allmänhet inrymma ämbetsverkens instruktioner även befogenhet för vederbörande verk eller närmaste förman, att, då göromålens gång det kräver, påkalla nödig utsträckning av arbetstiden. Såvitt riksdagen kunnat finna, lägga gällande avlöningsreglementen för civilförvaltningen icke heller hinder i vägen för Kungl. Maj:t att, därest Kungl. Maj:t med hänsyn till omständigheterna så skulle anse nödvändigt, för längre eller kortare perioder meddela föreskrifter om utökning av den dagliga tjänstgöringstiden. Under sådana förhållanden är riksdagen för sin del icke benägen att i anledning

av ifrågavarande motioner påkalla en generell utvidgning av arbetstiden för statens tjänstemän till 48 timmar per vecka.

Enligt riksdagens mening torde emellertid möjligheter föreligga att inom ramen för den nu tillämpade 7-timmarsdagen uppnå ett effektivare utnyttjande av arbetstiden än för närvarande vanligen är fallet, varigenom motionernas syfte skulle i viss mån kunna tillgodoses. I sådant hänseende synes det riksdagen förtjäna övervägas, huruvida icke en mera enhetlig och rationell uppdelning av den dagliga arbetstiden skulle kunna åvägabringas genom införande i möjligaste mån av en för tjänstemännen gemensam, lämpligt förlagd måltidsrast, som icke torde böra understiga en timme. Vidare vill riksdagen rikta uppmärksamheten på den förkortning av arbetstiden, som enligt gällande instruktioner för flertalet ämbetsverk må äga rum under sommaren för en tid av högst tre månader. Genom att begränsa utnyttjandet av denna s. k. sommartid förslagsvis till högst två månader för år eller på annat sätt torde en icke obetydlig besparing i arbetskraft och utgifter stå att vinna. Måhända kunna även andra åtgärder i förevarande syfte komma i fråga. Då riksdagen finner det vara av vikt, att nu berörda spörsmål snarast göras till föremål för närmare prövning, har riksdagen ansett sig böra hos Kungl. Maj:t hemställa om skyndsamt övervägande av frågan om ett effektivare utnyttjande av arbetstiden för statens tjänstemän samt om vidtagande av de åtgärder, som därav kunna föranledas.

Under åberopande härav får riksdagen i anledning av motionerna I: 110 och II: 168 anhålla, att Kungl. Maj:t ville med beaktande av vad här ovan anförts skyndsamt överväga, huruvida och i vad mån ett effektivare utnyttjande av arbetstiden för befattningshavare i statens tjänst må kunna äga rum, samt vidtaga de åtgärder, som därav kunna föranledas.

Stockholm den 28 maj 1940.

Med undersätlig vördnad.
